

Unghvár, június 11.
1864.

FELVIDÉK.

Második évi folyam
24. szám.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

s

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat,
és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési ára: Egy évre 6 for.
Fél „ 3 „

Hirdetések jutányosan közöltetnek.

Felelős szerkesztő s kiadó tulajdonos

Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő és kiadó hivatal, hová a kéziratok és
előfizetési pénzek küldendők, kis-híd utca
Özvegyi ház első emelet.

Előfizetési felhívás.

Lapunkra előfizethetni:

**Juliusától — december végeig
6 óra 3 frtjával.**

A kiadó hivatal.

Értesítés.

A zemplénmegyei gazdasági egyesület által alakított kosvételi társulat, az ország legjelesebb juhászataiban és pedig: Erden b. Sina Simontól 3; Budaörsön a kincstári uradalomtól 9; Ennyigen hg. Battányi Fülöpötől 10; Kálózdón gr. Zichy Edmundtól 4; Keszthelyen gr. Hunyady Józseftől 3 darab, összesen bevásárolt 29 darab nemes tenyészkosok f. hó 16-án reggeli 10 órakor Gálszécs városában nyilvános árverés útján fognak eladatni. Miről a venni szándékozók tisztelettel értesítetnek.

A társulat megbízásából
Dercsényi Kálmán,
gazd. egy. alelnök.

Nyílt levél

A zemplénmegyei gazdasági egyesülethez.

Tekintetes egyesület!

Folyó év május havában az egyesület és egy kosvásárlásra alakult társulat által tenyész-kosok bevásárlásával bizattunk meg, melyek az egyesület terén lesznek elárverezendők; minek folytán sietünk értesíteni az egyesületet hogy a kosvásárlást jó sikerrel befejeztük, s midőn a Gálszécsen tartandó kosárverési határidő június 16 ára kintüzetnek, egyszersmind előleges tájékozás végett közöljük azon juhászokat, melyekből a kosokat vásárolni szerencsések voltunk, nevezetesen: A Buda-örsi álladalmi juhászatból 9 dbt.

Erden báró Sina Simon uradalmából az Erlakoraczi majorból 3 dbot.

Kálózdón gr. Zichy Edmund uradalmában a Kis-hörsöki majorból 4 dbot.

Enyingen herczeg Batthyányi Fülöp uradalmában Nagy kutyáni majorból 10 dbot.

Vége Kéthelen Sopron megyében gr. Hunyady József uradalmából 3 db kost.

Ezen különböző juhászatokból összevásárolt kosok az egész megye különböző irányban működő juhászatainak annyira megfognak felelni, hogy bizton állíthatjuk: miszerint nincs juhászat megyénkben, mely a maga céljához képest kitűnő kostne vehessen ezen kosok közül.

Midőn tehát a gazdaközönséget ezen vásárlásról s a bekövetkező árverésről értesitenénk, egyszersmind figyelmeztetjük az egyesület tagjait, hogy ily könnyen nem egy hamar fogunk oly kitűnő tenyész állatokhoz jutni mint a most vásároltak, melyeket száz meg száz kitűnő kosok közül választva megvenni jó alkalmunk volt. Tisztelettel maradván a tekintetes gazdasági egyesületnek

Kálózd. jun. 3. 1864.

alázatos szolgálói

Petrovics Elek, Boronkay László.

Az unghmegyei gazdasági egyesület által f. hó 21-kén Szobránczon tartandó lóverseny

S o r r e n d j e.

A lóverseny kezdete az ekeverseny bevégezte után délelőtti 11 órakor.

Pályabírák: Petrovay Ákos elnök, gr. Hadik Béla és gr. Sztáray Béla.

Intézők: Csuha Mihály, Drávetzky Aurel, Ibrányi Lajos, Petrovay Bogdán, gr. Sztáray Béla és b. Vécsy Lajos.

Teherre ügyelő: Ibrányi Lajos.

Indítók: Drávetzky Aurel, és Petrovay Bogdán.

I. Földész verseny.

Egyleti díj.

Futhat minden megyebeli földész saját nevelésű vagy olyan lova, melyet ekében vagy berében használt. Tér 800 öl; teher kiegyenlítés nélkül. — Ezen versenyre több rendbeli díjadakozások történvén, megjegyeztetik, miszerint ha számos versenyzők jelentkezének, akkoriban a díj úgy mint a mezőny két részre osztandó.

II. Asszonyságok díja.

Adják Unghmegye hölgyei.

Futhat minden a magyar birodalomban nevelt vérlő. Tér a pálya másfélszer körül. Teher: 3 évesnél 110 font, 4 év. 115 font. 5 év. 120 font idősbb 5 fonttal, telivér 5 fonttal, mén 3 fonttal, pályanyertes 5 fonttal több. Tét 10 frt. o. é. fele bánat. A Tétössz a második lőé. — Urlovarok színekben.

1. Vladár Ervin — 5 év p. h. Csárdás ap. Little Harry 120 font fehér kékkel csikós test kék sapka 2 *) Gróf Sztáray János — — — — —

3. Gr. Forgách László — id. p. k. Helene ap. Tumeldich any. Gemina — 125 font kék test, veres ujj és sapka.

4. Gróf Sztáray Béla — 5 év p. k. Eszter ap. Little Harry any. Ilona 120 font sárga test és sapka kék szalag.

III. Lovász verseny.

Egyleti díj.

Futhat minden megyei birtokos vagy egyesületi tag saját nevelésű lova. Tér a pálya egyszer körül; teher kiegyenlítés nélkül.

1. Ibrányi Lajos (4 év s. k. Lila

2. Gróf Török Napoléon 4 év. b. p. h. Sátán.

3. Fekete Vince 4 év p. k. Bella.

4. Romátkay Mihály 6 év. p. h. Pajkos.

5. Csuha Miksa 5 év. f. h. Bársony.

6. Pálffy János 6. év m. pej Sárkány.

7. Gróf Sztáray Béláné 4 év sz. k. Mardi.

IV. Ügető verseny.

Két lovas fogatokkal. Tér a pálya egyszer körül. Tét 10 frt. o. é. Fuss vagy fizess. — Két ló négy kerekű szekérben; két szekér egymás ellen, minden szekéren egy bíró és egy uri kocsis. Bejelentés fél órával a verseny előtt.

V. Ugrató verseny.

Indítványozza Sztáray Béla gróf. Díj: egy lovagló ostar, több versenykedvelő által ajánlva. — Tér a pálya egyszer körül, négy (három láb magas) gáttal. Futhat minden ló, mely bona fide agarszaton használva volt. — Teher 4 év. 115 font, 5 év. 120 font. 6 év. és idősbbnél 5 fonttal több.

* Eddigélé nincs tudva a ló.

Tét 10 ft. fele bánat. A második ló, menti tételét. Urlovarok színekben.

1. Jánosy I. id. p. k. Elza ap. Alugrer — 125 font fehér test, zöld ujj, vörös sapka.

2. Gróf Sztáray A. 6. év. s. k. Irma arab aszlanfaj — 125 font, sárga test, kék ujj és sapka.

3. Gróf Sztáray Béla 4 év. p. h. Nyalka ap. Little Harry 115 font, sárga test és sapka — kék szalag.

A pálya egyszer körül = 1040 öl.

A díjak felosztása — minthogy az adományozások még mindig elfogadtatnak, a verseny napján fog meghatározatni a választmány által.

Kelt Unghvárott jun. 9.

Petrovay Ákos

elnök.

Gr. Sztáray Béla,

Ibrányi Lajos.

választmányi tagok.

Felhívás.

Unghmegyei lelkés hölgyeihez

A múlt évben Kaposon tartott versenyszántás és ló-futtatás iránt Unghmegyei lelkés Hölgyei részint a díjazásokra tett nagylelkű ajánlataik, részint a pályatér feldíszítéséhez megkivántatott lobogók beküldése által annyi érdekes tséget tanúsítottak, hogy ezen nemes tettek az egylet leghálásabb elismerésében méltán részesültek. Ily előzmények után egész bizalommal bátorkodom megyénk igen tisztelt Hölgyeit felkérni, hogy a folyó hó 21 Szobránczon tartandó versenyszántás és lófuttatás iránt a múlt évihez hasonló áldozatkészséget tanúsítani szíveskedjenek.

Az asszonyságok díjára teendő szives adományok, valamint a pálya tér feldíszítéséhez szükséges lobogók alólírott és Csuha Sándor által bár mikor hálás köszönettel elfogadtatnak. Unghvár június 9. 1864.

A választmány nevében.

Petrovay Ákos.

elnök.

Tájékozás

az unghmegyei gazdasági egyesület által június 21-én Szobránczon rendezett versenyszántás s lófuttatás körül.

Szobráncz a fennebbi gazdasági ünnepélykor régi fénykorának néz elébe. Csakhogy a zaj, élénkség nem szórakozásnak lesznek viszhangjai; hanem a munkás szorgalom versenyzése nyomában harsannak fel! —

Ha az előzményekből ítélve múlt évben a kaposi versenynek szép lefolyást mertünk jósolni s ezt az eredmény várakozáson felül valószínűsítette is; úgy a szobránczi ünnepélyt illetőleg is csak kedvező előzményeket jelenthetve, gazdasági ezen összejövetelünk sikeréről a legszébbet remélhetjük.

Személyes értesülésünk nyomán nemcsak a megyei összes közönség élénk részvétét jelezhetjük: de a szomszéd Zemplén, Szabolcs, Szathmár s Beregből is a legdiszesebb vendégkoszorúnak nézünk elébe.

S tekintettel ezen körülményre a rendező bizottmány oly intézkedéseket tön, melyek a versenynek fényes lefolyását a legfőbb mértékben csak emelhetik.

A helyiséget mindenekelőtt gr. Török Napoleon ő méltósága volt szives Szobráncz város alatti birtokából oly formán átengedni; hogy Ungvárról jöve balkézt a versenyszántás helyisége terül el körülbelül 40 eke részére; jobbra a pályakör kanyarodik hat öl szélességben s 1140 öl hosszúságban S itt nem akarjuk az egylet részéről okvetlenül bekövetkező elismerést megelőzni egy a nemes gróf, mint Csuha Mihály, Ibrányi Lajos s gróf Sztáray Béla bizottmányi tagok irányában, kiknek nemes buzgalomok s fáradhatatlan intézkedéseik egy elegyengetett s legrendesebb pályakört varázsoltak elő ott, hol azelőtt századokon mélyített barázdák s szaggató vizmosások gödröket mélyítettek; mindazonáltal említés nélkül nem hagyhatjuk Török gr. azon ritka áldozatkészségét, hogy a pályakört buza vetésén keresztül engedte vezetni; nem mulaszthatjuk el megemlékezni fennemlített bizottmányi tagok lelkes fáradozásairól; mert mások közönysége mellett csak is az ő válvetett közreműködésük diadalmaskodhatott a nehézségeken. E lelkes férfiak; de különösen gr. Török s gr. Sztáray-Fischer Mária úrhölgyek lankadatlan buzgalmának, kiterjedt ismeretségeik körében történt lelkes felszólításainak is köszönhető hasonlóan azon érdekeltég, mely versenyünk körül egy a nevezésekben, mint a díjak felajánlásaiban is mutatkozik.

A versenyszántásban azon vidék kiválóbb birtokos osztálya s számos mezei gazda vesz részt. Az egyesületi díjazáson felül magán-ajánlatok pedig szép öszvegben folytak be.

A lófuttatás pedig, mely már is a tavali szép előzmények után a pesti lovarkörök figyelmét is magára vonta, egyike lesz a vidékiek közül a legérdekesebbeknek. Eddig hat futás van gr. Sztáray Béla erélyes pályabíróknál jelezve. — Az egyesületi lovászdíjra: Fekete Vincze, Ibrányi Lajos (2 lovat) Romátkay, gr. Sztáray Béla, gr. Török Napoleon s Vezlerle Zsigmond neveztek össz: 7 lovat. A mezei gazdák díjára: Ibrányi Lajos lelkes felszólításai valószínűleg tömeges futtatást eredményeznek. — Az asszonyok díjára: gr. Forgách László, gr. Sztáray Antal, gr. Sztáray Béla, gr. Sztáray János s Vladár Ervin. — Az ugrató versenyre: Dráveczky Aurel, gr. Forgách László, Jánossy, gr. Száray Antal s gr. Sztáray Béla. — Az ügató versenyre: Csuha Mihály, b. Fischer Lajos s Vezlerle Zsigmond neveztek. — Végül egy ponnyszerű versenyre: magán fogadás következtében Ibrányi László s Petrovay Ákos jelentkeztek.

A mindenestre ekkép hosszúra nyuló időközöket válogatott magyar zenedarabok fogják rövidíteni.

Az ünnepély méltó befejezését pedig a szobránczi fődörben rendezendő közebed képezi; hol az izletes étkezés s ellátás gondjait Alajos ismert Szobráncz fődör vendéglős vállalta el, olyformán hogy 2 frtos terítékek mellett egy az étkezést, mint italokat, hűsítőket, zenét, szolgálatot kiállítani tartozik.

A hölgyvilág élénk részvéte (mert a tavali után itélve, ez idén sem fog hiányozni) viszonzásául, mintán a diszes fődör terem ezt lehetővé teszi, vig kalákával toldjuk meg majd ezen a fődör élet nyújtotta különféle élvezet (legszébb sétat helyek, kényelmes füdörök, hangverseny *) társalgás sat.) által amugy is megrövidített napot.

S míg a társaság elszéledő részének fogatai tágas ólakban várhatják az indulás idejét a reggeli órákig, addig a valószínűleg nem esékély számban visszamaradók kényelmes nyughelyet találnak a csinosan s tisztán berendezett fődör lakok osztályaiban; az együttlét kedélyes társalgással füzerezett több napjait pedig majd a különféle szórakozások igen is gyorsítani fogják. —

*) Melyet az Ungvárott működő kassai opera társulat kitünő változatossággal rendezend. Szerk.

Mindez öszvevéve megyei társas életünket egy ünnepélyes mozzanattal növeszti; közgazdasági érdekeinket pedig egy közös cél „a nemesebb irányu haladás“ felé tömöríti. S ha a szobránczi gazdasági öszszeívettel csakugyan, mint sejtjük — valósul is; a szobránczi füdör fénykorának viszsugarában egyuttal az egyesületi élet verőfényére is bukkanunk. Csieser Junius 5-kén 1864.

VEZERLE ZSIGMOND.

Zárszavak a gazdaszatunk jelene, tekintettel a multra czimü értekezéshez. *)

Általánosán el van ösmerve, mikép az Europa szerzte minta-képül fogadott Angol gazdasági rendszer, csupán a marha tenyésztésnek köszöni létét, s nem lehet többé tagadni, hogy a haszon gazdaszat marha tenyésztésen, s ez viszont mesterséges és természetes takarmány termelésén nyugszik, és így legkevésbé sem szenved kétséget, hogy megyénkben is fölügyelmet a takarmány termelésre kell fordítanunk.

Persze! a végzet egy akarta hogy egy ember a másikkal könnyelműségét saját hasznára fordítsa, s ha valahol egy Zemlénmegyében megtestesítve látjuk azt, mert vajjon nem vehetünk-e ott olesó szénát amnyit a mennyi szemünknek s szánkunk tetszik, és kitél? olyanoktól, kik magok is hasznát vehetnek ha okseritén gazdálkodnak. — Jól van hát! legyen hogy ok eladhatják, mert nekik tendenciájok az ingyen nyert hasznót értékesíteni, de azt még is szeretném magamnak megmagyaráztatni, hogy ha én háládatos vidéken gazdálkodva 15 font luzerna avagy lóhere mag (a vidéken honosítható takarmány nemek sokaságát nem is említve) — s kevés fáradság után legrosszabb esetben nyerhetek 30 mázsa takarmányt miért megyek én hason mennyiségü takarmány, beszerzése után mértföldekre csak azért, hogy tenném azt a mitől irtódom, t. i. számítanék, s gazdaságomat helyszerüleg szervezném.

Feltéve, hogy nincs szükségünk mesterséges takarmányra mert van elegendő természetes kaszálónk, — de ha már marha tenyésztésünk s gazdaszatunk felvirágzását erre fektetjük, ne tennénk legalább azt, a mit ös időkől teszünk t. i. hogy amint közeledik a tavasz, száraz szülés s mesterséges legelők hiányával marhánkat kitereljük oda, honnan képzeljük még azon utó-hasznót is nyerni, mely marha tenyésztésünknek többek szerint... Conditio sine qua non-ja, s honnan csak azért meritünk oly esékély hasznót, mert folytonos előlegezés és zsarolásokkal erejéből végkép kimerítettük.

A rétek tavaszi legeltetéséből származott károk kiszámíthatatlanok ugyan, de legjobb esetben is áll azon esalhatatlan számítás, hogy a termés $\frac{2}{3}$ esett áldozatul a gazda könnyelműségének, mert a kora tavasszal új életre öbredt növény friss sarjait a marha folytonosan lerágván, nem csak késleltette van ez által a növény életfejlődése s gazdag tenyésztése, de sőt elvesztvén később ifju erejét végképen elsatnyul, s új életre bár mily mesterséges fogással sem öbreszthetjük, mert a természet tavaszi erejét az emberi szorgalom hely pótolni soha nem képes, s a jó gazdának legfeljebb olyan szerepe lehet a természet öleiben, mint az ügyes seb orvosnak szenvedői közt.

Az öszi legeltetés azonban már nem oly hátrányos, de azért még itt is meg kell említenünk, hogy a kinek mesterséges rétje van, s nemesebb magvakkal történt az után vetés, ott a legeltetésnek soha és semmi esetben helye nincs, mert a nemesebb takarmány füvek bokros természetük, s fent ülő gyökörönájuk miatt a marhákat egyszer mindenkorra letiltják a rétekről.

(Vége köv.)

BODNÁR PÉTER.

*) Ez Értekezések IV. cikkébe egy pár nyomda hiba esuszván be, azt ezenen helyre igazítjuk: 10—20% tolijánál helyett: 10—20% tolijának. Nyári művelatunk helyett: gyári művelatunk. „Haszon diligencia“ helyett hosszú diligencia ol-sandó.

Hegyaljai levelek.

V.

S. A. Ujhely junius 4. 1864.

Ádes Ferim! A társas-élet nevelési szabadsága a családi élet szabadságában fejt ki élesztő melegségét, ép úgy, mint az égő erdő annál magasabb lángot ver, mennél nagyobb területre elterjedt a tűz.

S mint az utas, hogy kitélített célját elérhesse, nem riad vissza az elébe gördült akadályoktól, hanem igyekszik azokat bátor kitartással leküzdeni: éppen úgy a társasélet erkölcsi munkálkodásának feladata, hogy magasztos célját eredményre juttathassa — a családi élet kebelében fejleszteni ki az előhaladást gátló nehézségekkel szemben a bátorságot és kitartást.

Tagadhatlan ugyan, hogy a nötlenségnek szintü vagynak erényei a társaséletre nézve, — mert a nötlenek a társasélet esatárlanczát képezik; — de a társasélet érdekében vagynak annak hátrányos oldalai is, mert ha a rideg magány, avagy a bolygó mozgékony meglankasztja a kedvet s szótlanná teszi az értelmet: akkor a társas-életre nézve ama esatárlancz mi könnyen megbomolhat; — s a nötlenség elvégre is rendesen vezekli az elhibázott életrendnél a késő bánatot s a gondolat tévelygésül kénytelen beösmerni azon fogalmat: mikép a házasság oly fontos dolog, mely megérdemli, hogy az ember egész életén keresztül gondolkozzék rajta!

A hajadonok pedig a társasélet Vesta tüzenek nem csak örjei, hanem a társasélet illetékes és jogosult nevelője is; s nélkülök, mint ibolya nélkül a tavasz, a társasélet kikelet nem is képzeltető; — de valamint a tavasz első virágának kellemet verőfényes napok mihamar ellankaszthatják: úgy a késő hajadonság esetében — jöllehet mindig vállalkozó hajlam mellett is — meglohadhat a kedv, a jelzett fontos szerepnek, a társasélet nevelési szabadságának kifejtése tekintetében való betöltése körül.

Míg ellenben a családi élet szabadsága, a körében fejlődő nevelési szabadság által a társasélet academia-jául van rendeltetve, nem csak azért, hogy a családi élet már nevével s tőrfoglalásánál fogva is oly kis államot s oly szivélyes társaséletet képez, a hol az érettségi vizsgálatot bizony ajánló calculussal kell letenni: hanem főleg azért, mert mint a föld viharokkal daczó tölgyet növeszt: férfut növel a játsziságánál fogva könnyelmű ifjúból, — elhatározott embert formál az öntudatát fel nem adó férfuból, s a hogy magyarán mondják, tánczingerlő ifjut galyabit az aglegényből és a minden körülmény közt szerencsésnek nevezhető rendeltetésnél fogva főt s apát ad a családnak, és nem csak az övéért saját életét megbecsülő, hanem övéi és hozzátartozói jólétéért nemes resignatióval hevülő polgárt ad nemzetének és hazájának.

S mint a gondos kertész — nem csak azért örül a levelezés közt fejlődő bimbónak, hogy már előre látni, s felismerni hiszi benne a nyíló virágot, hanem főleg azért, mert abban és az által ernyedetlen szorgalmának ékessége van személyesítve, — s mint a völgy esermelye kristály tisztaságát csupán kavicsok közti folyásában mutatja fel, — s mikint a nemes érc nem könnyü szerrel a föld porából, hanem hosszas kutatás után a szirtes hegy belsejéből kerül ki: úgy a családi élet szabadsága saját öntudattal bíró nőt alkot a társaséletnek a gyermeteg és játszi kedélyü leányból, — felruházván őtet az élet viszontagságainak elviselésére és kitérésére képes határozott jellemmel, — s általa a legdrágább kincsét — apóló édes anyját ad — a családi lét józan szabadságának. —

S mint a Phoenix saját hamvaiból születve ifjítja meg önnön magát: úgy a férfunak a növeli vallásos, erkölcsi és polgári törvények szerinti öszszeköttetéséből származott gyermekek az, mely állandósítja a családi életet, s a kor műveltségével haladva fejleszti s tökéletesíti annak szabadságát, — biztosítván ez által a társasélet örökkévalóságát.

Ezen három elem képezi a családi életet, mely a „család“ vonz ereje által egy személyben egyesül egy a családi — mint a társasélet szabadságára nézve.

S a kormányosnak, a férfunak nemde lélekébersége nyújt erőt, hogy az élet vészes örvényeit eszélyesen kikerülhesse? s vajjon a nap kifejleszthetné-e áldásos melegét, az azt vezető sugarak elvonásával? ép úgy, valamint a családi, úgy a társasélet lételének s szabadságának kivívásában lelkiéberség s szellemi erő az, mely jótékonyágát eredményesen közölheti, s gyümölcsözövé teheti, — s bár minő böles, szilárd, bátor legyen is a férfiu, a most mondottak sikerét — még a legsimulékonyabb kebelben is otthonos természeti vadság miatt megnyugtatóan el nem érhetné, hanem ami férfiu lelkének éberséget, erőt kölcsönöz

bölcsessége, szilárdsága és bátorsága mellett a kivétel erényének felmutathatására, nem egyéb az, mint a buzditó női erély, mely gyöngy, mely midőn a tenger háborog, nem türi a kavarcot, hanem a hullám hegyek tetején daczol a viharral, mert a nő haragja méltóságos, fájdalma nemes s lelke erősebb a fájdalomnál. —

A társasélet szabadságának szilárdságára tehát azon családiélet hat döntő befolyással, mely oly házasság eredménye, melyet nem „a megszokás hazug erénye” nem „az érdekek lelki harcza,” hanem az isteni rendeltetés s a társadalmi élet alapján „az őszinte nyíltság” köti, mely önmaga teremti magának a földi boldogság világát.

S mindezek ellenkezője egyaránt rossz kimenetelűnek bizonyítja be önmagát a társas- és családiélet kebelében s viszonyai közt, de a nélkül; hogy akár az egyetemes társas — akár az eredetileg rendelt családi élet kebelében s viszonyai közt, de a nélkül, hogy akár az eredetileg rendelt családiélet szabadságának tisztaságára árnyékot vehetne, és a társasélet józan szabadságát érinthető amaz ellenesetben a családi élet szabadsága igényli, hogy a szentírás szavait s moralitását követve, ha „látjuk vala a Sántát, mint a villámlást lehullani az égből” hogy az igaz emberre üt, legyünk „Samaritanus s kötözzük be a megtántorodás sebeit a felvilágosítás gyógy-olajával” (Lukács ev. X. r.) s vigyük be őket a társasélet szabadságát kifejlesztő családiélet józan szabadságának közös házába s viseljük gondját, mint önmagunknak; mert mint a természet saját kebelében összhangzatos egység — s egészben foglalja egybe a legellentétebb elemeket: ép úgy a társaséletnek a családiélet körében meghonosított nevelési szabadsága: a kölcsönös bizalom és egyetértés ösztönző erényére vezet.

Isten veled!

Őszinte barátod
O L Á H D A N I.

TÁBOCZA.

Mi vagyok én? . . .

Mi vagyok én? — Egy eldobott virág,
Mely a hévtől veszté el illatát;
Letűnt remény színetlen lombja, mit
Lábbal tapod a nagy ember család.
De ha azt mondanám, hogy: élet nincs bennem;
Ne higgyetek nekem! még is van valami
Mi éltet ad, — de hogy mi az, vagy mi lehet?
Bár érzem, de nem tudom kimondani.

Nyíló virág kelyhén öröm mosolyg.
Tavaszzülött mi a te életed?
Hamar tűnő rövid gyönyör, melyért
A tartósabb örömet megveted.
Forró kebelre tűz a szerető leány,
S ha láb alá vetett, vajjon még élsz-e te?
Éltet téged a guny, s mi engem élni készit
Az: a megtört kebel fájó költészete.

Vidor.

Késő.

(Elbeszélés.)

III.

Szépalföldy Ferenczétől.

(Vége.)

Három hétig volt már Gusztáv bátyjánál. Az idő igen vigan telt. A fiatal festő részint a családdal, részint Juliskával töltötte az órákat.

Gusztáv rajzolgatott, a fiatal nő pedig nem tudta eléggé csodálni az ifju ügyességét. Elmerengett néha sokáig a művészt vonásain, anélkül, hogy akarta, anélkül hogy tudta volna, Gusztáv észrevette s boldog volt! Lefestette szabad óráiban boldogsága színhelyét; megörökítette a kis falut a váson. Azok a lombos fák, szép mező, tiszta nyugodt s csermelyek oly élénken tündökölték. Ő pedig könnyeket hullatott, igazi, forró könnyeket, melyek mindegyikében egy elvesztett boldogság volt.

— Miért nem ismertem meg e nőt előbb! sohajtott gyakran.

Az öreg bátya fölkerítte Gusztávot, hogyha már e helyeket esetére méltatá, vegye le őket is. Gusztáv engedett a kérelemnek s csakhamar az öreg ur s néne arcképei készen állottak. Még csak Juliska volt hátra!

Készakarva hagyta utójára; mert tudta, hogy ezzel mindjárt először kudarcot fog vallani; jól tudta, hogy karja s ecsetje is inogni fog, ha a szende nő szép szeméi közé tekint. Oly egyszerű, mégis oly bájos! Nagy küzdelem szánhatta magát e nagy munkára. De tennie kellett, mert különben magaviselete figyelmet gerjeszthetett. Pedig azt nem akarta. Szerette Juliskát, hanem nem akarta neki fölfedezni, nem akarta szerencsétlenné tenni. Tudta hogy becsüli férjét s mint erényes nő megvetné a férfit, ki szíve nyugalmát elvevé, bárha meghasadna is szíve bújában. Ugy szeretett volna néha a fiatal hölgy lábához boralni, — szeretne volna elrebegni az: „imádlak!” szót. De előtte lebegett untalan a becsület.

Gusztáv nem volt iparlovag, nem akart csábitóvá aljasulni. Szilárd lelke fékezte az indulatokat, az érzelmeket rejtegető.

Végre bele kezdett a nagy munkába.

Ott ült előtte fiatal nénye, mint egy szeráf, átszellemült arccal, a leggyönyörűbb vonásokkal. Szótlanul nézett a kecses alakra, melyben egy hajdankori nymphát vélt láthatni.

Juliska is szótlanul ült; úgy remegett egész teste. Arca majd kigyult, majd elhalványodott. Az ifjunak szeme, mint forró nyár hevíté véré. Kényelmetlen helyzete volt!

Gusztáv szorgalmasan festett; az arckép majdnem elkészült már, midőn egyszerre az ecset kiesik kezéből, a minta előtt térdre rogy s forró csókot lehel a reszkető kézre.

— Gusztáv! mi jeltelte őnt? — szólott félelemmel a fiatal nő s ijedve ugrott föl székéről.

— Semmi! semmi! legyen nyugodt Julia; — viszonzá rövid szünet után, mielőtt magát rendbehozta. — Bocsánat! — bocsánat! — folytatá esdekelve, s Juliska ismét leült a székre; Gusztáv pedig festett tovább, mintha misem történt volna.

A viharok ki kell törni, ha a fellegek összetoronyosulnak, az ő érzelmeinek is ki kelle fakadniok.

Juliskának egy részről, mintha tört döftek volna szívébe, más részről balsamot érzett keblén. Erényes nő volt, becsülte férjét s a jelenet igen nehezére esett; de más részről szeretete Gusztávot, fiatal szíve egész melegével, ábrándosan, úgy, mint csak először szeretni lehet.

Másnap Gusztáv bátyjához ment s kijelenté, hogy távozik, mert ügyei utazásra kénytetik. Megköszönté egyszersmind az iránta pár hét óta mutatott szíveséget s gyöngédséget.

Este az öreg ur, mindjárt azzal kezdte a vacsorát, hogy: képzeljétek kedvesim! Gusztáv meguntta magát falun. Elakar menni még holnap!

— Nem unalom bátyám, de

— A körülmények hinak el? Beszéd! lári-fári! unod magad a falun s nagy városokba kívánczol! mondá az öreg mosolyogva.

— Csak lehetne, maradnék egész életem át! — gondola magában hősünk. Az öreg ur semmitsem gyanított. Az öreg Kormosnak az a jó tulajdonsága meg volt, hogy nem féltékenykedett! s ez pedig megbecsülhetlen jó tulajdon.

Csak az öreg néninek fürkésző saspillantásait nem kerülhette ki az egész dolog. Nem tetszett a gyors távozás. De azért semmi egyebet nem tudott.

A másnap eljött; az öcsnek távoznia kelle, — a készülődések megtették.

Az öreg bátya úgy sirt, mint egy gyerek. Sajnálta nagyon a víz fut. Juliska szeméből is kilopozott pár könny; de hamar visszafojtá, nehogy még valaki azon gondolatra jöjjön, hogy sajnálja a távozó ifjut.

Az öreg nagybátyának szinte rosszul esett, hogy felesége olyan hidegen veszi öcsese távozását. S pedig talán soha sem látják az életben többé!

Annak a kis feleségnek fájta pedig csak igazán a szíve

Szeretni fogja ő így, ha nem látja; százszor jobban fogja szeretni azt, kit különben szeretnie nem szabad.

Készen állott a kocsi. Gusztáv megcsókolta az öreg Vértinét kezét, az öreg urat s végre hevesen, égetően a fiatal nénit s csókjába mártá e szót: „Bocsánat!”

Elrobogott a szekér. Kislakon ismét a régi napirend állott be

Eljött az ősz sárguló levéllel homlokán; — lerántotta a fák borító zöld lombokat, megfakósította a mezőket.

Az ősz be álltával Juliska is kezdett halványodni. A nem rég oly piros arczák, sápadt mezbe öltöztek; a még nem rég oly gömbölyű tagok, azok a telt karok, kezdtek fonnyadni. Senki nem tudta: miért?

Kérdék, hogy beteg-e?

— Én beteg? — Én igen egészséges vagyok!

Az öreg napról napra látta neje arczán a virágokat hervadni s nem volt ir rendelkezésére.

Eljött a tél fehér köpenyében; de a fehér köpeny nem volt fehérebb, mint a tisztartóné asszonyom arca. A bú mit nem képes tenni az emberen.

Jól mondta Franklin: az ember olyan, mint a könyv, a napok a könyvnek lapjai. Ha minden levél kihull, szétbomlik a könyv: meghal az ember! Juliskának már alig volt pár levele könyvében.

Lefeküdt . . . Lázás álmak fogták el keblét.

Fölrebeszélte s mindig ezt énekelte: „A virágnak megtiltani nem lehet! Gusztáv! . . . Gusztáv!” Kikeletre viritani kénytelen! s midőn fölbredett, mindig azt kérdezte, hogy mit mondott. Az öreg néni s Kormos sirtak ágya mellett; de ő mindig azt mondá, hogy nincs semmi baja. . .

Gusztávnak már rég irtak, hogy Juliska napról napra halványul, betegszik. Szegény ifju mily forró könnyeket hullatott; végre rá is szánta magát s elindult az utolsó látogatásra.

Pár nap mulva megérkezett Kislakra . . .

Midőn az udvarba ért, már mondák, hogy Juliska milyen beteg.

Gusztáv nem ment, de rohant be az ajtón s halvány, szenvedő nőt látott az ágyban.

A zajra fölpillantott Juliska s mosolyogva mondá: „Már késő!” s mosolyogva hunyta be szeméit hogy többé föl se nyissa.

A könyvnek utolsó lapja is kihullott s a nő elhunyt. . .

Gusztáv megcsókolta s e szavakkal: a tulvilágon látjuk egymást! elsietett. Soha többé nem látta senki.

Az öreg Kormos s Vértinét siratták a korán elhunyt fiatal nőt s vigasztalták egymást amint lehetett.

Ujdonságok.

— Az ungh-szerednyei borászati társulat folyó hó 5. tartott választmányi ülésében oly erélyes és czélszerű intézkedéseket tön, melyek a társulat jövőjéről a legszebb kilátással kecsegtettek. Addig is, míg ezen választmányi ülés jegyzőkönyve szerkesztőségünkhez beküldetnék, biztos értesülés alapján tudatjuk, hogy a társulat egy pinceszét a kezelésére bizandó borok elhelyezése végett három évre már kibérelt s pince mesterül Plathy István kitűnő bortermesztő barátunk, kostoló választmányi tagokul és felügyelőül pedig Both Menyhért, Koregtko Luczián, és Pollák Fülöp urak választattak meg. — A bor kereskedés 1-ső júliusban megkezdetik.

* Az unghvári főgymnáziumi tanuló ifjuság majálisa folyó hó 23-kán fog megtartani.

* A Szobránczon folyó hó 21-én tartandó versenyszántás és löfuttatás alkalmával a Szabó-és Philippovics dalmű társulata egy nagyszerű hangversenyt rendezend; mely kétségtelenül ritka élvezetet fog nyújtani az ottani díszes közönségnek.

* S. a. Ujhelyből tudósítanak: hogy ott Lángh Boldizsár szintársulata a közönség meglegedésére működik. A tagok közül az igazgató, és neje Prielle Emilia, Balogh Károly, Baloghné, és Balázs Ilka különösen kiemelendők.

— Kassán a folyó hó 4. Kövesdy István zongora művész által az ottani real tanodai ifjuság énekkara, és több műkedvelők közreműködésével rendezett hangverseny a szűkölködőknek alig 19 frtot jövedelmezett.

* Schofka ur a júniusi időjárást rosszul jósolta meg, vidékünkön 4-én és 5-én — bár menyire rá férne is vetéseinkre az általa megjósolt eső — szeles napok jártak.

— A zolyommegyei magyar olvasó-és társalgó egyesület Besztercebányán már megalakult, s nem csak magyar könyvek, és magyar társalgás által igyekszik czéljának megfelelni, hanem színi előadások által is. Tagja lehet nem — és valláskülönbség nélkül akárki; számuk eddig kü-

zel 300 kik között számos hölgy is van. — Mint-hogy ezen életre való egyet nem rendelkezik még annyi pénzerővel, hogy lapokra előfizethetne, a Magyar Sajtó szerkesztőségének példáját követve, a Felvidéket mi is megindítottuk az egy-letnek.

* Az unghvári casinó—egyleti bál alkal-mával rendezett sorsjáték nyerő számaival a jövő héten közöljük.

* Nagy-Szöllősről írják nekünk: Unal-mas egyhangu napjainkat pár hét óta Csaby Imre jól szervezett szín-társulata élénkebbé s változatos-sá tevő. A társulat tagjai eléggé igyekeznek meg-felelni hivatásuknak, a közönség pártolása azonban nem áll irányban a tagok igyekezetével; különös megemlítésre méltók Maar Julia, Tóth Luiza, Maarné, Csaby, Kovács Ist-ván és Eöry Gusztáv. — Időjárásunk szá-raz, és szeles, nem igen jó aratás várható. (A le-vél többi részét hely szűke miatt hagytuk ki. Szerk.)

— Ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe az-alábbi előfizetési felhívást. „Előfizetési felhívás” „Magyar Orosz népdalokra” gyűjtő és fordítá Lehoczky Tivadar. Kiadja Erdélyi János. A hazai népszellem ösméretére kívánatos jelenségnek tartható a velünk egy sors-ban élő népek dalainak fordítása. Alulírt gyűjtő és fordító, örvendve azon részvétnek, mely a „Fel-vidék” lapjain e nemből közzé tett „Magyar

oros népdalok” mutatványai iránt jelentkezett, szives örömmel nyujtok egy füzetet a magyar ol-vasó közönségnek. A kiállítást a sárospataki nyom-da fogja eszközölni gondos kezek alatt. Ez által is bátorítva imé előfizetést nyitok ezennel a 10—11 nyomtatott ivet teendő gyűjtőmennyre 1 frtjával, s oly kérelemmel, hogy az előfizetési pénzek legföl-jebb folyó évi szeptember elejéig hozzám Munkács-ra, vagy Sárospatakra Erdélyi János ur kezéhez beküldessenek. Remélve hogy vállalatom szives rész-vétre talál a t. cz. közönségnél, a példányok szét-küldözését szeptember havában mindenfelé kiszol-gáltatom.

A t. cz. gyűjtőknek minden 8 előfizetőért egy-egy tiszteletpéldánnyal kedveskedem.

Munkács, május 20. 1864. Lehoczky Tivadar.

— Bécsben évenként — mint egy statisti-cus kiszámította sokkal több sör, és bor fogy el, mint a mennyit bevisznek. Számításainak ez ered-ményéhez érve, már csak kevés fáradságába ke-riült azt is kiokoskodni, hogy ennél fogva a beho-zott és megivott sör közti különbséget csak is a víz fűdözheti.

Színház.

— Az Unghvárott működő kassai dalm-társulat által f. hó 11-én adatik:

Hunyadi László, opera.

Vasárnap 12-én
Duranan, operette Offenbachtól.
Hétfőn 13-án
Troubadour, opera.
Kedden 14-én
Bérlet kezdet,
Lucia, opera.

Egyveleg.

Elmélkedések.

Ö... remek ezukrász Pavilonjában, elmékedik Nostradamus.

— Mulandó a világon minden, állandó csak a változás. Legmulandóbb a női állhatatosság.

— Gondolkozás nélkül ha cselekszik a lélek akkor soha sem vádolható az ember; a lélek, istennek a szikrája, a test a léleknek var alá rendelve. Megfon-tolás nélküli cselekedet „Oszton” melynek ellent nem állhatunk, mint például, krinolin vagy kártya, et et ne nos inducat intentionem.

— A harag is csak bizonyos ösztönnek, ingernek a szüleménye, mely ha felgerjed az emberben, az ember nem moderálhatja magát; — s azért is ha valaki ha-ragjában a savanyuvizes üveget valakinek a fejéhez vágja, a tetteit káhoztatni nem lehet.

— Nincsen változóbb gyarlóbb portéka mint az ember, ugy nincsen ember a kiről határozottan azt lehetne mondani, hogy jó vagy rossz ember. Nincsen jó ember a ki nem tudna rosszat tenni; — nincsen rossz ember a ki nem tudna jót cselekedni, — utójára is utazt seperi, vagy vízet huzni a munkási várban.

— Hol az a böles, ki néha bolondul nem cselek-zik? vagy bolondot ne tett volna?

HIRDETÉSEK.

FÉNYKÉPÉSZ.

LETZTER LAZAR

rövid itt léte alatt a számos megbízásoknak meg nem felelhetvén, tisztelettel tudatja a n. c. közönséggel, hogy még mintegy 10 napig megrendeléseket elfogad, és azonnal teljesít.

Mütermé van a sétatéren.

Haszonbérleti Hirdetés.

Thuránszky Mária ferjezett Petrovay Ákosné Pusztá-Kócsi (Hevesmegye) bir-toka*, mely áll 1200 □ölével számított 1500 hold szántóföld, rét és legelőből f. évi sz. Mihály napjától három vagy több évre haszonbérbe adandó. Feltételek iránt értekez-hetni Unghvárra címzendő levelek által Petrovay Ákosnál, és Debreczenben Molnár György urnál.

Marha eladás.

A Leleszi Mltsgos Prépostság Zemplén-megyében Leleszen folyó év június hó 16-ik napjától, szabad kézből, kész pénz fizetés mellett — 131 darab t e n y é s z gulyabeli marhát, összesen vagy 10 da-rabjával eladásra felállított, — 23 tehén, 13 szopos borjuval, többje hasas vagy meddő — 36 db. gulyabeli üsző — 49 db. ökörtulok — külön gulyába 10 db. bika — utolsó három nemből 4, 3, 2 és 1 évesek.

Megtekinthetők vagy bérmentes levelek által értekezhetni Leleszen a

Számartóságnál.

Felső-magyarországi t. cz. gazdáknak fontos

figyelmeztetés!

Ismételt felszólítások következtében szerencsét-teti magát az alant jegyzett gyár, ezennel köztudo-másra juttatni, miszerint kész — minden mennyiség **Repczét**, a pesti tőzsdén folyó ár és feltételek mellett, levonva a fuvarbért és költségeket a repeze átvétel helyétől

azonnali készpénz fizetés mellett megvásárolni.

Erre vonatkozó jelentkezések az alanti czim alatt kéretnek.

Kassa 1864 május hó 9.

Felső-magyarországi első Gőz-olaj s árpa daragyár.

Moll Jós, és Novotny N.

Az ungmegyei gazdasági egyesület által

f. évi június 21-én Kedden délelőtt rendezett verseny szántás s lófuttatás alkalmából alólírt egy a

Szobránczi fürdőben

ugyanaz nap esti 9 órakor

megtartandó

LÓVERSENY

BÁLRA

a nagyérdemű közönséget teljes tisztelettel meghívja

ALAJOS

Szobránczi fürdői vendéglős.

Bementi-díj 1 ft. o.é.

Figyelmeztetés.

Az 1853-ik évi martius 2-án kelt esász. kir. nyiltparancs 17-dik §-a mely az ország-bírói értekezlet által is fel van tartva, nyilván s világosan rendeli, hogy ott, hol a szöllők az urbéri telek alkat-részét nem teszik, az eddigi divatozott szolgáltatások, és adózások teljesítendők.

Minden lehető kellemetlenségek s surló-dások kikerülése végett, felhívjuk az ungh-vári, Radváncz, Gerény, Daróc, Nagy-Láz, Huszák, Petrócz, Nevitz-ke szőlőhegyek birtokosait, miként az 1863. évben befizetni mulasztott **dézmát** e hirde-téstől számítva 30 nap alatt annál bizonyo-sabban kiegyenlíteni el ne mulasszák, mint-hogy különben a kellemetlen s költséges per-utjához kelletik folyamodnunk.

Az ungvári kir. kamarai Uradalom főberlői.

Nyom. Unghvárt Jäger K. betűivel.

Haszonbérbe adandó 1865-ⁿⁱ január 1-jétől

A sárospataki uradalomhoz tartozó tá-lyai és rátkai határban ösesített, s osztá-lyozott 369 hold szántóföld, — 140 kaszás rét, — 159 holdnyi sík legelő, — és vagy 500 hold-nyi erdőbeni legelő használatá ezen bérlet-hez tartozó gazdasági épületekkel, lakházzal, és kellő mennyiségben őszi vetéssel; — a bér-teni kívánók jelentkezhetnek, és szerződhetnek Sárospatakon a hercegi uradalmi Igazga-tóságnál.

Meghívás!

Unghvár városa birtokossága, urbéri ügye rendezésének előmozdítása, ugy a város határ-bani javadalmak megszerkezése kérdésében f. 1864. évi június hó 22-én délelőtti 9 órakor a városháza teremében gyűlést tartandván, a végett hogy ekkoron egyszer s mindenkorra ki-emelt tárgybani eljárásra egy bizottmány vá-lasztassék, s minden szükséges teendők meg-tételére meghatalmaztassék, ekkorra tehát e város ös-zes birtokosai azzal hivatnak meg, hogy meg-nem jelenésük esetére is a megjelenők szavaza-tának többsége határozand.

Kelt Unghvárt a város birtokosságának 1864 évi május 21-én tartott üléséből.

Lyachovits Endre,
Unghvár város főbírója.

Polányi István,
mint megbízott birtokossági Jegyző.

8157/1060 X. sz.

Árverési hirdetmény.

Az unghvári es. kir. pénzügy Igaz-gatóság által közhírré tétetik, miszerint f. év május hava 9. és 10. Unghmegyében kebele-zett H o r n y a helységben tartatott nyilván-os szóbeli árverés alkalmával az ottani haszon-bérlő Ehrenreich L ö b e l fogyasztási adóbeli bünténye büntetése fedezetül biztosított in-góságai nagy része vevők hiánya miatt elnem árvereltethetvén, eladásukra a második árve-rési határidő folyó év június 20-ára és következő napjaira tüzetik ki, mely alka-lommal elárvereltetendő tárgyakat venni óhaj-tók a helyszínén a kitűzött időbeni hivatalos órákban ¹⁰/₁₀₀-bátat pénzzel ellátva az árve-reltetési Bizottmányhoz megjelenni szivesked-jenek.

Unghvárt május 21. 1864.